

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2020 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, z uwagi na przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu z ZUS, wstrzymał M. J. od dnia 1 lutego 2020 r. wypłatę renty rodzinnej. Ponadto wskazał, że z uwagi na zbieg świadczeń, od dnia 2 lipca 2019 r. M. J. nie przysługiwało świadczenie z KRUS, a tym samym w okresie od 2 lipca 2019 r. do 31 stycznia 2020 r. nienależnie pobrała świadczenie w kwocie 7 664,40 zł. W treści decyzji wskazano, że zwrotu nienależnie pobranej kwoty dokona ZUS na konto KRUS.

/decyzja k.33 – 33 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 3 marca 2020 r. pełnomocnik M. J. złożył odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie braku podstaw do wstrzymania wypłaty renty rodzinnej przyznanej decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 7 sierpnia 2019 r., z uwagi na jej zbieg z przyznaną ubezpieczonej przez ZUS rentą rodzinną po zmarłym ojcu C. J. i stwierdzenie, że wstrzymanie wypłaty tego świadczenia przez organ rentowy nastąpiło w wyniku błędu organu rentowego, a nadto ustalenie, że ubezpieczona nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 7 664,40 zł pobranej jako renta rodzinna z KRUS za okres od 2 lipca 2019 r. do 31 stycznia 2020 r. Nadto pełnomocnik M. J. wniósł o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie (wstrzymanie) postępowania zmierzającego do wykonania zaskarżonej decyzji w tej jej części, która zobowiązuje ubezpieczoną do zwrotu kwoty 7 664,40 zł i określa sposób jej wykonania, w szczególności poprzez wstrzymanie dalszego dokonywania potrąceń z tego tytułu z renty rodzinnej przyznanej M. J. przez ZUS. W treści odwołania pełnomocnik M. J. wskazał, że wypłata renty rodzinnej przyznanej przez organ rentowy była cały czas zasadna i zgodna z prawem bez względu na jej zbieg z rentą rodzinną przyznaną przez ZUS.

/odwołanie k.3 - 8 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.21 – 23/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. J. urodziła się (...) M. J. jest córką C. J..

/okoliczności bezsporne/

C. J. zmarł 2 lipca 2019 r. W chwili śmierci C. J. (urodzony (...)) był uprawiony do świadczeń emerytalnych zarówno z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jak i z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

/okoliczności bezsporne, zeznania M. J. min.00:14:53 - 00:17:02 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:52 - 00:12:29 rozprawy z dnia 29 września 2020 r., płyta CD k.39/

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2019 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał M. J., od dnia 2 lipca 2019 r. tj. od dnia śmierci C. J., rentę rodzinną po zmarłym C. J..

/decyzja k.20 - 22 plik I akt KRUS/

Decyzją z dnia 8 sierpnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał M. J., od dnia 2 lipca 2019 r. tj. od dnia śmierci C. J., rentę rodzinną po zmarłym C. J..

/informacja k.28 plik I akt KRUS/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, w tym na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz aktach sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.52 ust.2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. , poz.174) w zw. z art.138 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz.53) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania (ust. 2).

Świadczeniem nienależnym może być tylko świadczenie, wypłacone osobie, która w dniu wydania decyzji spełniała warunki pobierania świadczenia, ale później utraciła uprawnienie do jego pobierania i mimo prawidłowego pouczenia nie powiadomiła o okolicznościach pozbawiających prawa do wypłaty świadczeń, bądź osobie, która nie miała w dniu wydania decyzji prawa do świadczenia i uzyskała wypłatę świadczenia na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów, albo innego świadomego wprowadzenia organu rentowego w błąd. Istotnym elementem konstrukcyjnym pojęcia nienależnego świadczenia jest świadomość osoby, która pobrała świadczenia, co do faktu, że zostało ono jej wypłacone bez podstawy prawnej na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego warunkiem uznania świadczenia za nienależnie pobrane jest pouczenie o okolicznościach, których wystąpienie w czasie pobierania świadczenia powoduje jego utratę (w całości lub w części). Pouczenie o takich okolicznościach nie może odnosić się indywidualnie do pobierającego świadczenie, gdyż nie da się przewidzieć, które z różnorodnych okoliczności wystąpią u konkretnego świadczeniobiorcy. W tym sensie wystarczające jest przytoczenie przepisów określających te okoliczności. Jednakże pouczenie musi być na tyle zrozumiałe, aby pobierający świadczenie mógł je odnieść do własnej sytuacji. Ponieważ pouczenie dotyczy zmian w stanie faktycznym i prawnym w stosunku do stanu istniejącego w dacie przyznania świadczenia, pobierający świadczenie musi mieć możliwość skonfrontowania zmian, jakie zaszły w jego przypadku, z treścią pouczenia / por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 czerwca 2008 roku, sygn. akt I UK 394/07, oraz w wyroku z dnia 14 marca 2006 roku, sygn. akt I UK 161/05/.

Stosownie do treści art.29 ust.1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny zmarłego emeryta lub rencisty mającego ustalone prawo do emerytury albo renty rolniczej z ubezpieczenia. Do renty rodzinnej są uprawnieni następujący członkowie rodziny zmarłego: dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione (ust.2 pkt 1).

Zgodnie zaś z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz.53) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Do renty rodzinnej uprawnieni są m. in. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione (art. 67 ust. 1 pkt 1).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było, czy świadczenia w postaci renty rodzinnej pobrane przez M. J. z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego było świadczeniem nienależnym , skoro jednocześnie pobierała ona rentę rodzinną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości ,że zmarły C. J. był jednocześnie uprawniony do świadczeń emerytalnych zarówno z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego , jak i z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych , gdyż w stosunku do jego osoby miał zastosowanie przepis art.33 ust.2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników , zezwalający mu,

jako osobie urodzonej po 31 grudnia 1948 r. , do pobierania dwóch świadczeń z odrębnych systemów zabezpieczenia społecznego.

Skoro zatem renta rodzinna jest zawsze pochodną prawa do jakiego uprawniony był zmarły, to stosownie do zacytowanych przepisów dotyczących kwestii nabycia prawa do renty rodzinnej , M. J. jako osoba uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym , nabyła prawo zarówno na podstawie art. 29 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników , jak i na podstawie art. 65 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W jej przypadku znajdzie zastosowanie zatem art. 33 ust. 2a, w miejsce art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, stanowiącym o wypłacie jednego ze świadczeń pozostających w zbiegu. Zatem w rozpoznawanej sprawie brak było podstaw zarówno do wstrzymania wypłaty świadczenia, jak i do jego zwrotu, bowiem było to świadczenie należne.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał odwołanie wnioskodawczyni za zasadne i na podstawie art. 477 14 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku ustalając brak podstaw do wstrzymania przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego od dnia 1 lutego 2020 r. wypłaty renty rodzinnej M. J. oraz stwierdzając brak obowiązku zwrotu przez M. J. renty rodzinnej za okres od 2 lipca 2019 r. do 31 stycznia 2020 r. w kwocie 7 664,40 zł.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzić Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł. na rzecz M. J. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. , poz.265).